

WWF

BROSZURA

2016

Jak chronić morza przy pomocy zarządzania ekosystemowego?

Co to jest zarządzanie ekosystemowe*

Posłuchajmy paru opinii:

Zarządzanie ekosystemowe jest nową formą wyrażenia podstawowych zasad zarządzania działalnością człowieka w złożonym środowisku naturalnym.

Choć określenie „zarządzanie ekosystemowe” znajdziemy w wielu aktach prawnych, można bez obawy stwierdzić, że nie jest dla wszystkich jednoznaczne. W czasie wdrażania zarządzania ekosystemowego trudno odpowiedzieć na takie pytania jak: Co oznacza zarządzanie ekosystemowe dla mnie

i mojej branży przemysłu? Co muszę zrobić w praktyce, żeby postępować zgodnie z zasadami zarządzania ekosystemowego?” WWF stara się znaleźć odpowiedzi na te pytania. Ta broszura pozwoli zrozumieć czym jest i czym nie jest zarządzanie ekosystemowe. Ze względów praktycznych, przykładem jest tu Morze Bałtyckie, z jasno określonymi granicami geograficznymi i zlewiskiem. W celu lepszego zilustrowania zarządzania ekosystemowego wybraliśmy kilka konkretnych grup użytkowników morza.

Krótko mówiąc:

Zarządzanie ekosystemowe jest

- » oparte o zasadę zarządzania wspierającą zrównoważone, długofalowe i odpowiedzialne podejście ekonomiczne
- » wskazówką do utrzymania odporności ekosystemów i świadczenia usług ekosystemowych, które są podstawą wszelkiej działalności człowieka
- » polisą na życie dla wszystkich użytkowników morza oraz ekosystemów morskich.

Wszyscy mówią o zarządzaniu ekosystemowym, ale jest wiele interpretacji tego pojęcia.

Zarządzanie ekosystemowe nie jest

- » rozwiązaniem uniwersalnym
- » ideologią ekologiczną
- » sztywnymi ramami prawnymi.

Dajcie mi miejsce do rozmnażania się, czystą wodę do życia i pozwólcie wielu z nas dożyć starości. Tego właśnie nam potrzeba!

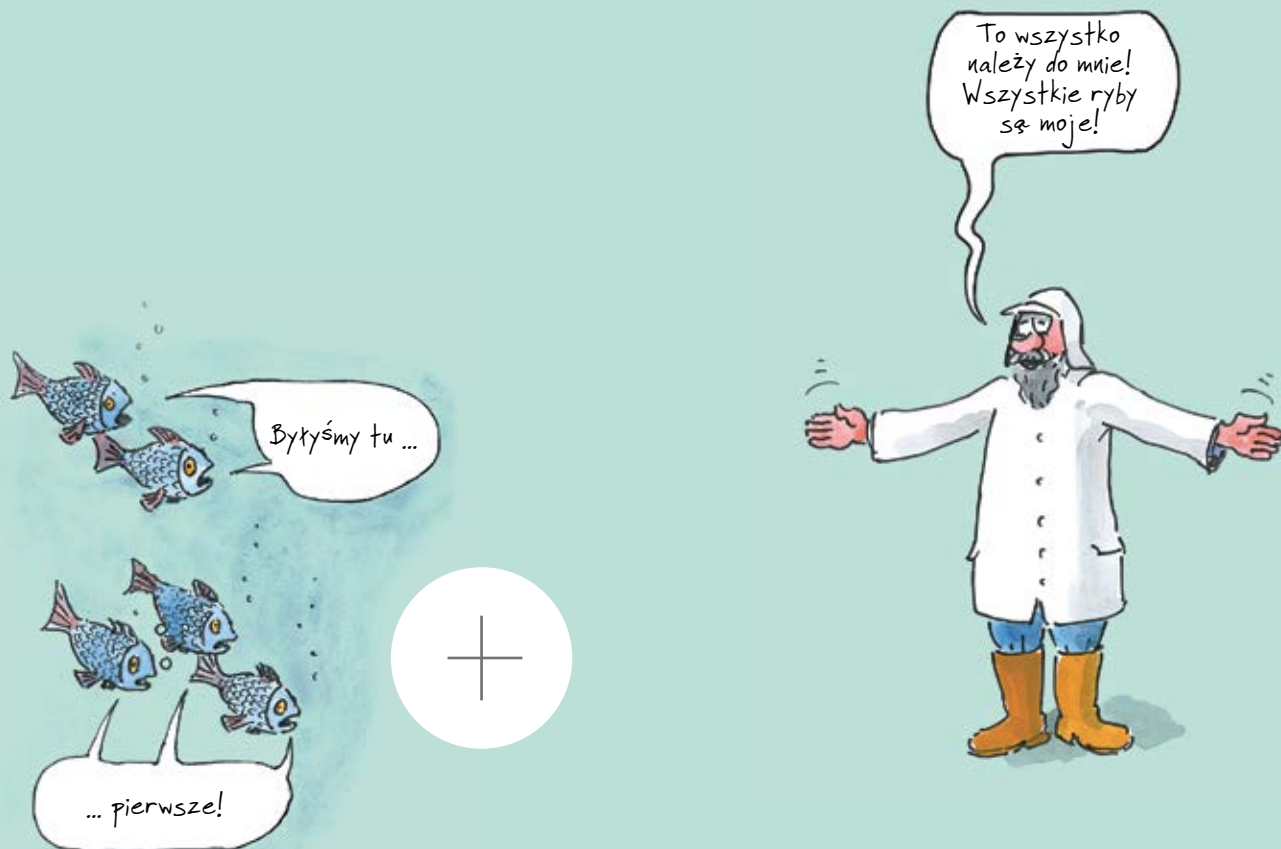

Siedem rzeczy, które powinniśmy wiedzieć o zarządzaniu ekosystemowym

Niezakłócone ekosystemy nie wymagają zarządzania. Regulują je liczne, wzajemnie powiązane procesy naturalne. Ekosystemy zaspakajają potrzeby populacji, takie jak oczyszczanie wody, dostarczanie wody pitnej i odnawialnych zasobów naturalnych, rozkład odpadów i tak dalej. Ludzie mają tendencję do osłabiania możliwości ekosystemów w zakresie świadczenia tych usług, poprzez, na przykład, nadmierną eksploatację zasobów naturalnych lub produkcję większych ilości odpadów niż ekosystem jest w stanie rozłożyć. Oznacza to, że konieczne jest zarządzanie wpływem działalności człowieka na ekosystem.

Zarządzanie ekosystemowe obejmuje siedem powiązanych komponentów

1. Funkcje i usługi ekosystemowe.
2. Ludzie jako integralna część ekosystemu.
3. Wymiar czasu.
4. Wymiar przestrzenny i geograficzny.
5. Zarządzanie oparte o wiedzę i zasadę adaptacji.
6. Zasada przezorności, kiedy ryzyka nie są w pełni zrozumiane.
7. Poszanowanie pojemności ekosystemów planety w zakresie utrzymania zrównoważonej eksploatacji zasobów i bezpiecznej przestrzeni działania dla ludzi.

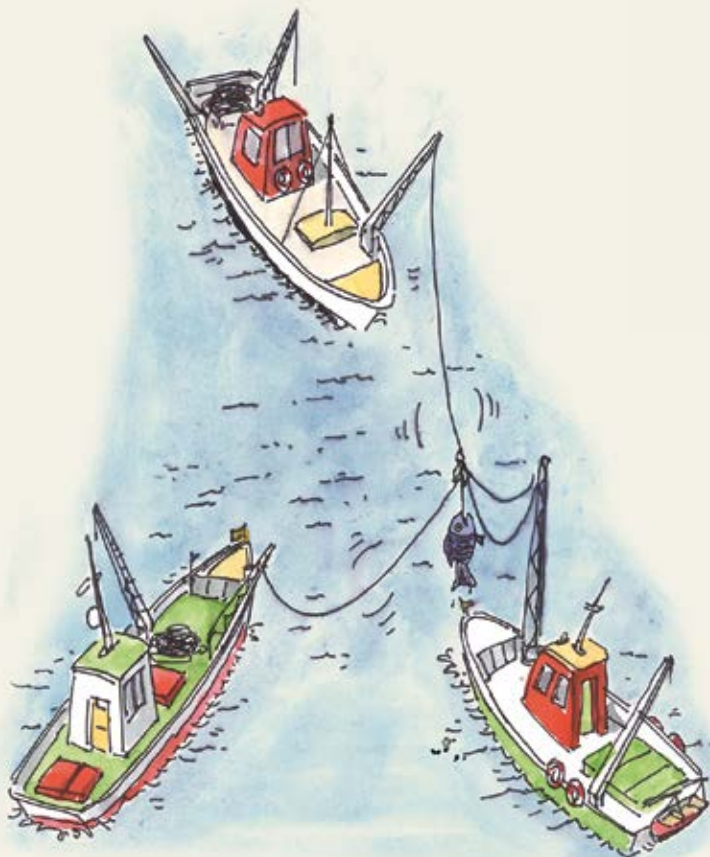

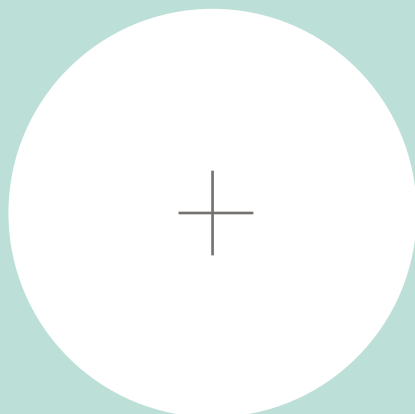
Wszystko było prostsze, kiedy było mniej użytkowników o różnych zainteresowaniach.

Jeden rybak poławiający ryby w morzu nie stanowiłby większego problemu. Nigdy nie stworzyłby zagrożenia dla zasobów ryb. To samo odnosi się do innych użytkowników eksploatujących naturalne bogactwa Morza Bałtyckiego. Niewielka liczba statków towarowych nie wymagałaby ustanowienia przepisów czy szlaków żeglugowych. Zarządzanie ekosystemowe lub inna forma kompleksowego zarządzania nie byłyby potrzebne.

Zarządzanie jednym sektorem gospodarki niesie ograniczone ryzyko

Ludzie
chcą całej
przestrzeni
dla siebie i nie
chcą się
nią dzielić!

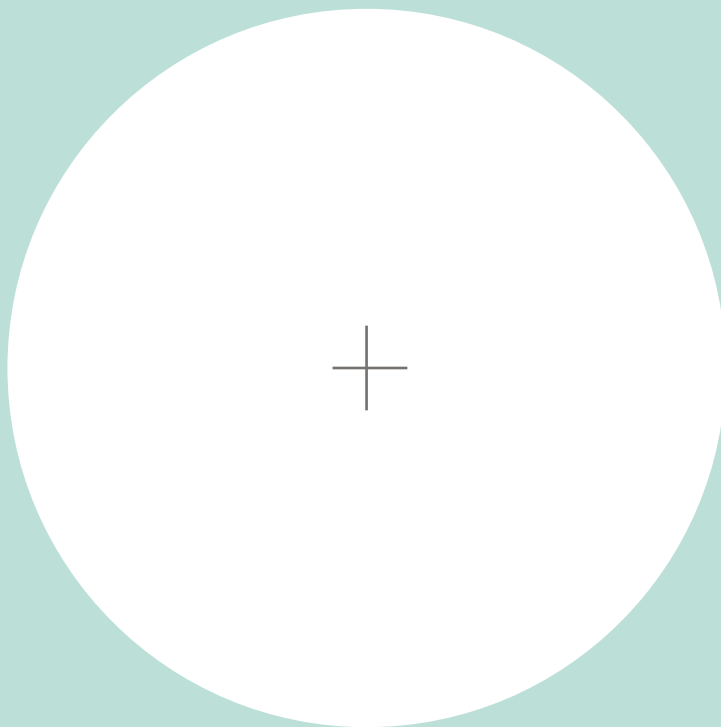
Wraz ze wzrostem liczby ludności, rośnie konsumpcja zasobów naturalnych. Przelowienie występuje jeżeli wielkość połowów przekracza naturalne możliwości reprodukcyjne zasobów ryb.

I tu sprawy się komplikują

Większa liczba użytkowników morza reprezentujących różne sektory gospodarcze, jak również nowe technologie zwiększające intensywność eksploatacji morza wymagają wprowadzenia odpowiednich regulacji.

Jeżeli działania prowadzone na morzu nie są skoordynowane, jeżeli nie ma możliwości lub woli egzekwowania przepisów, to warunki dyktować będzie najsilniejszy i najmniej odpowiedzialny użytkownik morza, a ci, którym zależy na odpowiedzialnej eksploatacji będą w niekorzystnym położeniu.

Rybacy mogą ignorować siebie nawzajem. Ale tylko do czasu, kiedy zmniejszą się połowy, a rybołówstwo stanie się nieopłacalne. Nie mogą jednak ignorować użytkowników z innych, potężniejszych sektorów przemysłowych, obecnych na morzu. Wszyscy użytkownicy morza powinni się pogodzić, nawet w obliczu konfliktu interesów.

Zarządzanie ekosystemowe powinno uwzględniać wzajemne oddziaływanie między morzem i lądem

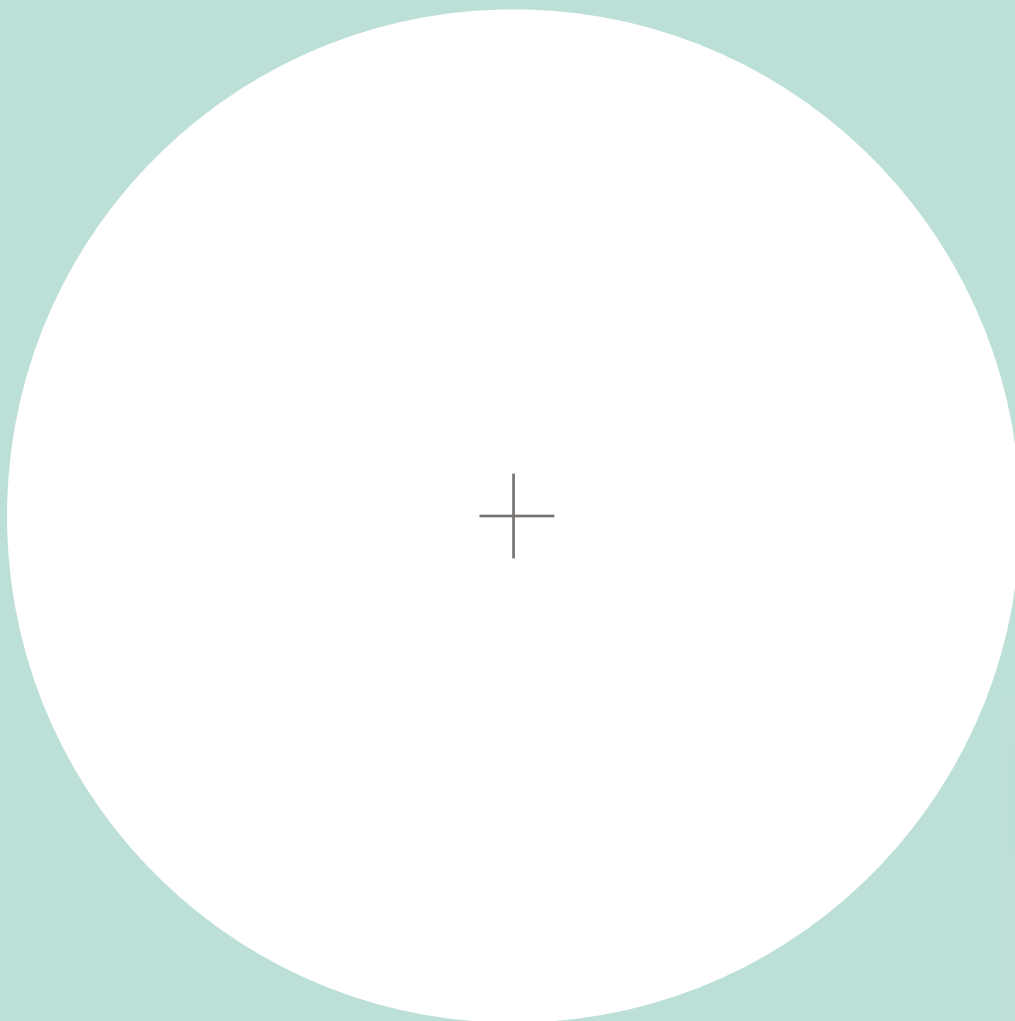

Obszary przybrzeżne
są w sam raz dla
elektrowni: woda do
chłodzenia za darmo
i tani transport!

Chwileczkę! Elektrownie
powinno się budować
w pobliżu miast, tam gdzie
potrzeba ciepła, zamiast
podgrzewać ryby w morzu!

Obszary przybrzeżne oraz zlewnie rzek są bezpośrednio powiązane z Bałtykiem i mają wpływ na cały ekosystem. Porty i sektory przemysłu morskiego wykorzystują szlaki morskie oraz infrastrukturę na morzu, a wybrzeża przyciągają miliony turystów.

Z głębokości mórz, przez ląd aż po szczyty gór

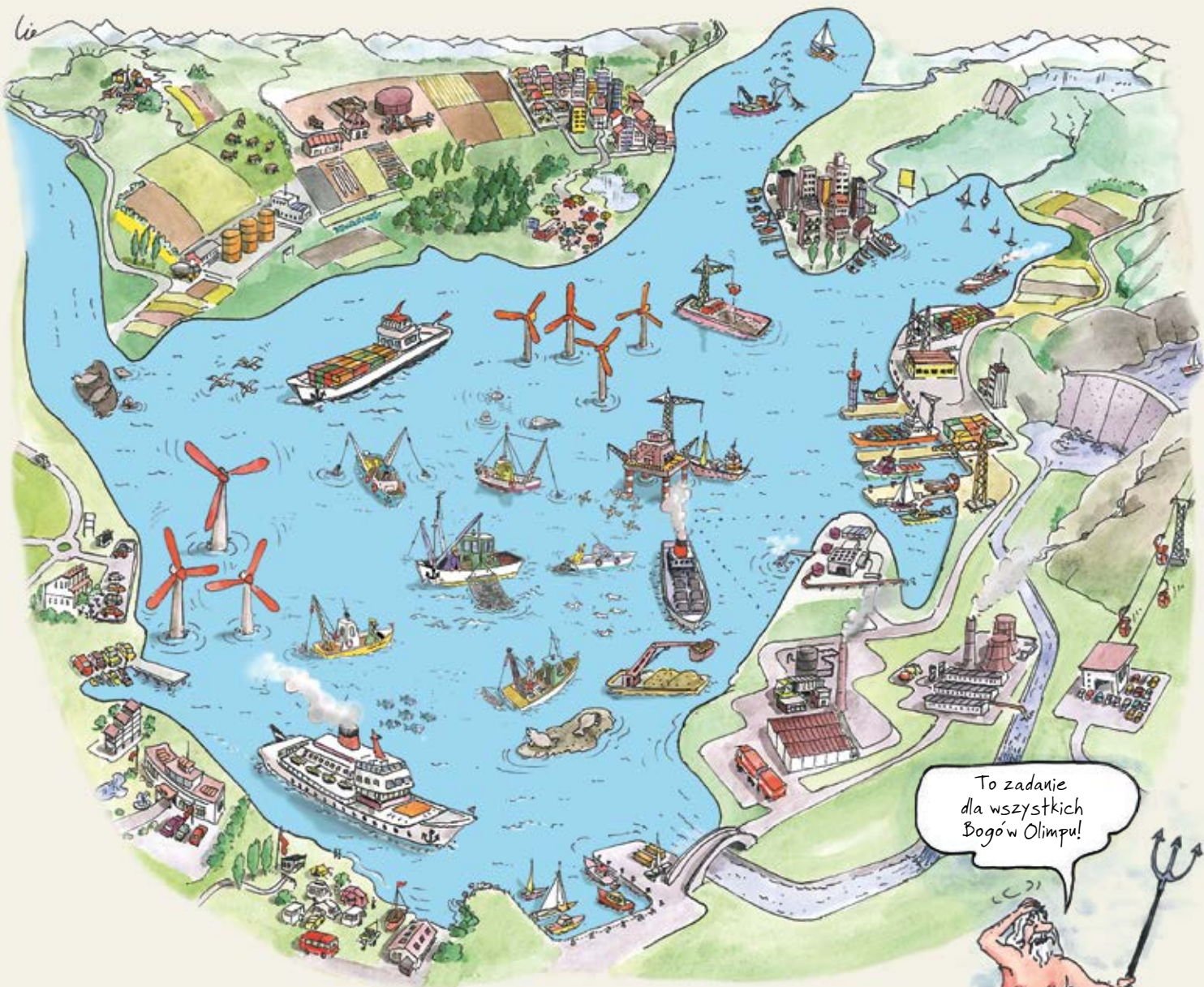
Robię to
co inni rolnicy.
Żeby utrzymać się
na rynkach światowych,
trzeba sypać
dużo nawozu.

Nie chcę azotu
z upraw kukurydzy!
Nawozy pobudzają
zakwit sinic,
które zatruwają
moje tarliska.

Właściwy zakres zarządzania ekosystemowego powinien odpowiadać zakresowi funkcjonowania ekosystemu.

Właściwe zarządzanie nie jest możliwe bez uwzględnienia daleko idących skutków działań prowadzonych w głębi lądu, także poza obszarami zlewni rzek. Przykładem są tu biogeny przenoszone przez wiatr. W przypadku mórz o skali regionalnej, takich jak Bałtyk, wszystkie obszary, od gór po głębie morskie są ze sobą powiązane, bez względu na granice państw.

Zarządzanie ekosystemowe jest niezbędne do zintegrowanego zarządzania obszarami morskimi

Globalizacja wymaga prawdziwie globalnego zarządzania ekosystemowego

Właściwości otwartych mórz

- » odizolowanie
- » ograniczony wpływ lokalnych społeczności
- » wymagane podejście regionalne
- » utrudnione zarządzanie na szczeblu krajowym
- » niezwykle wrażliwe, w szczególności obszary dalekomorskie
- » zagrożenia o skali globalnej mają natychmiastowy wpływ
- » wspólne zasoby są pod presją eksploatacji
- » ograniczona wiedza o obszarach dalekomorskich

Nasza wieprzowina ma zasięg prawdziwie globalny: soję mamy z Argentyny, leki z Chin, sprzedajemy je w Wielkiej Brytanii, a ścieki wypuszczamy do Bałtyku.

Zarządzanie ekosystemowe znajduje przede wszystkim zastosowanie dla obszarów przybrzeżnych i zamkniętych, ale też do zarządzania oceanami i morzami na całym świecie. Szczególne wyzwania sprawiają, że wdrożenie zarządzania ekosystemowego nabiera jeszcze większego znaczenia. Transport morski to ponad 80% światowego transportu. Wyznaczenie szlaków żeglugowych, zarządzanie ryzykiem, kontrola emisji czy zarządzanie odpadami są problemami o zasięgu

globalnym, podobnie jak problemy związane z wypuszczaniem wody balastowej. Odpady morskie są także globalnym wyzwaniem w walce o dobry stan oceanów. Emisje gazów cieplarnianych prowadzą do zakwaszenia wody morskiej i mają największy wpływ na podgrzewanie wody w obszarach polarnych lub wybielanie raf koralowych. Pochłanianie gazów cieplarnianych osłabia odporność ekosystemów morskich.

Globalne starania

Sposoby użytkowania morza i ich oddziaływanie powinny być planowane na poziomie globalnym, aby umożliwić przetrwanie naszej planety:

- » Eksploatacja zasobów dna morskiego
- » Rybołówstwo
- » Odpady morskie
- » Zanieczyszczenie środowiska – odpady i biogeny
- » Zmiany klimatu
- » Ochrona obszarów cennych przyrodniczo

Organizacje międzynarodowe, które powinny włączyć zarządzanie ekosystemowe do swoich strategii działania:

- » Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO)
- » Międzynarodowa Organizacja Dna Morskiego
- » Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)
- » Biuro do spraw Oceanów i Prawa Morza (UN DOALOS)
- » Regionalne organizacje ds. Rybołówstwa
- » Sekretariat Konwencji o Różnorodności Biologicznej
- » Bank Światowy
- » Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska (GEF)

Zarządzanie wymaga więcej niż przestrzeni, wymaga czasu

Teraz mamy 2030 rok,
a ryby są nadal skażone
substancjami, których stosowania
zabroniono 60 lat temu!

Decyzje i działania mają długotrwałe konsekwencje. Zakwity sinic, które mogą zmarznąć wakacje naszych pra, prawnuków spowodowane są przez nawozy stosowane dziś w rolnictwie. Trzeba wziąć pod uwagę długotrwałe konsekwencje naszych obecnych działań

Popatrz,
wrócili!
Po 50 latach!

Za 30 lat nadal
tu będą stały,
więc postawmy je
w miejscu
które akceptują
ludzie.

Ludzie są częścią ekosystemu, przyczyniają się do jego degradacji, a jednocześnie są strażnikami zrównoważonego rozwoju

- » Życie ludzi zależy od zasobów i usług, które zapewniają morza i oceany.
- » Ludzie kształtują ekosystem poprzez swoją działalność na morzu, eksploatację zasobów, degradację siedlisk i zanieczyszczenie środowiska.
- » Ludzie określają również ramy prawne do zarządzania morzem.

Interesariusze

Choć zachowanie zdrowych ekosystemów leży w interesie społeczeństwa i użytkowników morza, czasami ciężko jest znaleźć równowagę pomiędzy długotrwałym, zrównoważonym rozwojem i krótkoterminowymi interesami zorientowanymi na zysk. Zaangażowanie interesariuszy w proces podejmowania decyzji okazało się kluczowym elementem zarządzania ekosystemowego.

Grupy użytkowników morza, organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska i kulturą, naukowcy oraz grupy interesu przyczyniają się w znaczny sposób do podejmowania wspólnych decyzji.

Myślałem, że nie będę musiał podejmować się skargami, ale wymiana informacji naprawdę się opłaca.

Ludzie są jedynie częścią środowiska naturalnego. Dzielą ekosystem z wieloma innymi gatunkami. Ptaki i foki potrzebują ryb aby przeżyć. Wszystkie gatunki potrzebują przestrzeni i odpowiednich warunków do rozmnażania się, wychowania potomstwa i dostępu do pożywienia.

Bez odpowiedniego egzekwowania przepisów zasoby ryb ulegną przełowieniu, a ludzie stracą pracę. Bioróżnorodność oraz zachowanie mechanizmów autoregulacji ekosystemów będą zagrożone.

Podjęmowanie świadomych decyzji

Zarządzanie musi opierać się na dobrym zrozumieniu mechanizmów i procesów charakterystycznych dla danego ekosystemu. Zarządzanie ekosystemowe musi zakładać dostosowanie do ekosystemu, przewidywanie trendów, nowych zjawisk oraz długofalowych skutków podejmowanych decyzji. Planowanie adaptacyjne zaczyna się od aktualnej wiedzy. Nie ma potrzeby szukania odpowiedzi na wszystkie pytania, w rzeczywistości jest to niemożliwe. Zarządzanie ekosystemowe wymaga ciągłych aktualizacji.

To za dużo! Poziom biogenów jest o wiele za wysoki aby osiągnąć dobry stan środowiska.

Rzetelna wiedza jest podstawą ukierunkowanego zarządzania

Wykorzystanie i łączenie istniejących danych w sposób kreatywny pomoże uzyskać wymagane informacje. Przykładem są mapy podwodnego świata, które pozwalają na określenie stanu siedlisk oraz lokalizacji zagubionych sieci. Przekształcenie wiedzy naukowej w informacje operacyjne wymaga dostępu do danych oraz ukierunkowanych badań.

Usługi ekosystemowe pozwalają chronić morza

Jak widzieliśmy, ekosystemy dostarczają podstawowe usługi dla ludzi. Ponad 70% ekonomicznej wartości oceanów zależy od dobrego stanu morskich aktywów, takich jak żywe zasoby, produktywny obszar przybrzeżny czy absorpcja węgla.

Wpływ ludzi na ekosystemy morskie musi być starannie regulowany, w przeciwnym razie ucierpią na tym populacje i działalność gospodarcza, zależne od dobrego stanu aktywów morskich.

Coraz więcej instytucji uznaje i promuje podejście ekosystemowe do zarządzania środowiskiem i eksploatacją zasobów naturalnych przez człowieka. Bardzo przydatna jest definicja podana przez Konwencję o Różnorodności Biologicznej: „Podejście ekosystemowe jest strategią zintegrowanego zarządzania lądowymi, morskimi i żywymi zasobami, która w sposób sprawiedliwy promuje ich ochronę i zrównoważoną eksploatację”. W ramach polityki morskiej Unii Europejskiej, Ramowa Dyrektywa w sprawie Strategii Morskiej podaje definicję Dobrego Stanu Środowiska, która obejmuje wymierne wskaźniki na potrzeby zarządzania ekosystemowego.

Celem zarządzania ekosystemowego jest, według Europejskiej Agencji Środowiska „utrzymanie zdrowych, czystych, wydajnych i odpornych ekosystemów, tak aby ludzie mogli czerpać korzyści z usług ekosystemowych, od których są zależni. Zarządzanie ekosystemowe polega na 1) podejściu przestrzennym 2) uznaniu powiązań, 3) skumulowanych skutkach oraz 4) wielorakich celach raczej niż tradycyjnym podejściu opartym na jednym aspekcie.”

Zarządzanie ekosystemowe ma na celu ochronę, odbudowę i utrzymanie żyjącej planety.

W przypadku mórz i oceanów, które pokrywają ponad 70% powierzchni planety, jest narzędziem do zarządzania zarówno powierzchniami mórz, jak i bogatymi i często nieznanymi głębinami oraz mało zbadanym dnie morskim.

Zarządzanie ekosystemowe powinno też odnosić się do potencjalnych, globalnych zagrożeń dla mórz i oceanów. Musi także stać się częścią globalnych strategii zarządzania stosowanych do mórz i oceanów, jak Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS). Zarządzanie ekosystemowe powinno również brać pod uwagę reakcję mórz na negatywne skutki różnorodnych działań ludzkich.

12 zasad zarządzania ekosystemowego

1. Cele gospodarowania zasobami naturalnymi (ziemia, woda, organizmy żywe) są sprawą społecznego wyboru.
2. Zarządzanie powinno być zdecentralizowane do najniższego możliwego poziomu.
3. Podmioty zarządzające ekosystemami powinni uwzględnić rzeczywisty i potencjalny wpływ podejmowanych działań na sąsiednie lub inne ekosystemy.
4. Istnieje potrzeba analizy i zarządzania ekosystemem w kontekście ekonomicznym. Takie zarządzanie powinno (a) redukować postawy i zachowania rynkowe, które negatywnie wpływają na bioróżnorodność (b) wspierać inicjatywy, których celem jest ochrona bioróżnorodności, motywować do ochrony ekosystemu i zrównoważonego użytkowania zasobów oraz (c) równoważyć koszty i korzyści w danym ekosystemie.
5. Ochrona struktury i funkcjonowania, mająca na celu zachowanie usług ekosystemowych, powinna stanowić priorytet.
6. Zarządzanie ekosystemami musi uwzględniać ograniczenia ich funkcjonowania.
7. Podejście ekosystemowe powinno uwzględniać odpowiednie skale czasowo-przestrzenne.
8. Biorąc pod uwagę różne skale czasowe i powolność zmian, charakterystyczne dla procesów występujących w ekosystemach, cele zarządzania powinny być długofalowe.
9. Zarządzanie musi uwzględniać fakt, że zmiany są nieuniknione.
10. Należy zachować odpowiednią równowagę pomiędzy ochroną, a wykorzystaniem różnorodności biologicznej.
11. Należy być otwartym na wiedzę naukową, doświadczenia lokalne oraz na zastosowanie rozwiązań innowacyjnych.
12. Należy zaangażować wszystkie właściwe grupy społeczne oraz dyscypliny naukowe.

* IUCN według zasad z Malawi

- +1 Zarządzanie chroni i utrzymuje różnorodność, produktywność, odporność, podstawowe funkcje oraz rzeczywistą wartość ekosystemów morskich.
- +2 Należy planować, zarządzać i skutecznie regulować użytkowanie przestrzeni morskiej i zasobów morza, przy zastosowaniu metod zintegrowanych, takich jak planowanie przestrzenne.

Co to oznacza dla mojego sektora?

Wszystkie sektory wywierające wpływ na środowisko morskie powinny stosować zarządzanie oparte na podejściu ekosystemowym. Na następnych stronach przedstawiamy parę przykładów.

Żegluga

Wszeghobecna, wywiera również wpływ globalny, transportuje 90% wszystkich ładunków. Zarządzanie ekosystemowe jest przydatne dla:

- » wyznaczania tras żeglugowych
- » szczególnie Wrażliwych Obszarów Morskich (PSSA) oraz innych tras morskich
- » zapobiegania i zwalczania ryzyka
- » kontroli wód balastowych oraz eksportowania niechcianych gatunków
- » kontroli emisji i zarządzania energią / zmianami klimatycznymi
- » zarządzania ściekami i odpadami
- » projektowania i utrzymania portów morskich
- » zarządzania zdolnością floty.

Zaangażowane strony:

Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO)
Europejska Agencja ds. bezpieczeństwa na Morzu (EMSA)
Stowarzyszenia sektora żeglugi
Stowarzyszenia klasyfikacyjne
Międzynarodowa Izba Żeglugi (ICS)
Światowe przedsiębiorstwa żeglugowe

Rybołówstwo

Rybołówstwo jest najbardziej powszechnym sposobem użytkowania morza i ma szczególnie duży wpływ na ekosystemy oceanów.

- » Należy skupić się na utrzymaniu naturalnych struktur i funkcji oraz produktywności ekosystemu (unikanie niszczenia dna morskiego, ochrona tarlisk i cyklu życiowego ryb).
- » Zarządzanie rybołówstwem powinno brać pod uwagę inne rodzaje użytkowania morza oraz wartości użytkowe ekosystemu.
- » Należy uznać, że ekosystemy są dynamiczne i podlegają stałym zmianom.
- » Należy podejmować działania mieszczące się w ramach politycznych obejmujących zarządzanie ekosystemowe (Regionalne organizacje ds. Rybołówstwa itp.).
- » Należy uwzględnić informacje dotyczące gatunków docelowych i nie docelowych (doradztwo ICES, systemy certyfikacji).
- » Należy zapewnić system zarządzania rybołówstwem odpowiedni do skutecznego zastosowania zarządzania ekosystemowego (plany wieloletnie i wielogatunkowe, maksymalny podtrzymywalny połów, zarządzanie ukierunkowane, bezpieczne granice biologiczne ...).
- » Należy uznać wartość, rolę i reprezentację rybołówstwa małoskalowego w procesie podejmowania decyzji, które mają wpływ na ich życie i bezpieczeństwo żywności.
- » Należy uwzględnić wydarzenia zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na zasoby (wpływ klimatu, zagrożenia naturalne ...).
- » Przenieść ciężar udowodnienia, tak aby sektor rybołówstwa musiał udowodnić, że zasoby eksploatowane są w sposób zrównoważony.

Zaangażowane strony:

Regionalne organizacje ds. Rybołówstwa
FAO
Komisja Europejska i Parlament Europejski
Regionalne Rady Doradcze
Systemy certyfikacji rybołówstwa np.
Marine Stewardship Council (MSC)

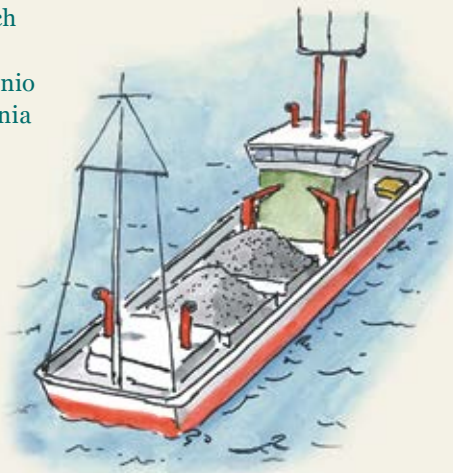
Górnictwo głębinowe i wydobywanie minerałów

- » Prowadzenie wydobycia i pogłębiania tylko w przypadku braku możliwości wydobycia minerałów na lądzie.
- » Porównanie korzyści płynących z długofalowej eksploatacji osadów dennych w stosunku do krótkoterminowej konsumpcji.
- » Plan działania w przypadku wydobycia minerałów powinien zostać uprzednio zaakceptowany i uzupełniony standardową strategiczną oceną oddziaływania na środowisko, jak również oceną oddziaływania na środowisko w oparciu o dobrej jakości dane wyjściowe.
- » Planowanie powinno być wieloetapowe, adaptacyjne i elastyczne.
- » Nie zaleca się finansowania zduplikowanej infrastruktury.
- » Należy wziąć pod uwagę skutki dumpingu na ekosystem.
- » Monitorowanie w czasie rzeczywistym np. ograniczenia rozprzestrzeniania się smug osadów.
- » Znaczne ograniczenie odpadów i odrzutów z wydobycia w obszarach wolno regenerujących się.

Zaangażowane strony:

Międzynarodowa Organizacja
Dna Morskiego (ISA)
Organy wydające pozwolenia
Przedsiębiorstwa górnicze

Zaangażowane strony:

Gazownictwo i przemysł naftowy
Intertanko
Krajowe organy wydające
pozwolenia

Wykorzystanie energii i transport

- » Polityka „zerowej emisji i zrzutu odpadów”.
- » Zasada najlepszej technologii, dostosowanie do większej wiedzy.
- » Ocena ryzyka wg najwyższych standardów.
- » Konwencja Espoo (która wymaga oceny oddziaływania na wczesnym etapie planowania) jako podstawa.
- » Statutowa strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.
- » Zakaz odwiertów i eksploatacji w morskich obszarach chronionych.
- » Ciężar udowodnienia powinien spoczywać na sektorze, który ma wpływ na środowisko.
- » Należy uwzględnić efekty skumulowane.
- » Zasada przejrzystości ma zasadnicze znaczenie w odniesieniu do głębi morskich.
- » Usytuowanie instalacji, turbin, rurociągów i kabli nie może kolidować ze szlakami żegludowymi i migracyjnymi.
- » Instalacje powinny być odwracalne po pewnym czasie.
- » Plan przejścia do epoki post-emisyjnej.

Planowanie

Planowanie przestrzenne obszarów morskich oferuje dobre, wszechstronne narzędzia planistyczne.

- » Planowanie i zarządzanie w zakresie obszarów morskich powinno być zharmonizowane i koordynowane pomiędzy sektorami, różnymi poziomami administracji i ponad granicami państwowymi.
- » Ekologiczne, wymierne normy jakości muszą zostać opracowane, wdrożone i regularnie monitorowane.
- » Dane środowiskowe należy regularnie przekładać na informacje dotyczące planowania przestrzennego.
- » Spójne cele oraz standardy środowiskowe, społeczne i ekonomiczne są opracowane w sposób transparentny z udziałem szerokiej reprezentacji interesariuszy ze wszystkich krajów zlewiska.
- » Obszary krytyczne dla różnorodności biologicznej i produktywności powinny zostać zidentyfikowane i chronione poprzez sieć morskich obszarów chronionych.
- » W ramach obszarów chronionych szkodliwe sposoby użytkowania zostaną wykluczone poprzez wydzielenie stref ochronnych w celu wzmocnienia różnorodności biologicznej, odporności i produktywności.
- » Obszary wrażliwe i krytyczne dla pewnych etapów życia organizmów morskich zostaną uwzględnione przy tworzeniu stref ochronnych w skali całego zlewiska.
- » Wszystkie sektory zostaną objęte planowaniem przestrzennym, a prawodawstwo dla poszczególnych sektorów zostanie zharmonizowane (np. transport i rybołówstwo).
- » Infrastruktura energetyczna powinna znajdować się poza obszarami chronionymi i szlakami żeglugi.

Sektor finansowy

W celu stworzenia korzystnych warunków do wdrożenia zarządzania ekosystemowego sektor finansowy powinien stworzyć kryteria finansowania i inwestycji zachęcające do wprowadzania rozwiązań nie mających negatywnego wpływu na środowisko.

- » Instrumenty finansowe takie jak podatki, dotacje i opłaty należy przeznaczyć na internalizację korzyści środowiskowych i społecznych oraz zagrożeń dla społeczeństwa.
- » Sektor publiczny powinien przekazywać jasne bodźce ekonomiczne dla stosowania zrównoważonych praktyk oraz sygnały zniechęcające do podejmowania niezrównoważonych działań.
- » Instytucje powinny określić obszary, na których nie należy prowadzić niezrównoważonych inwestycji oraz obszary przeznaczone do finansowania technologii zastępujących te niezrównoważone.
- » Prywatne źródła finansowania powinny kierować się kryteriami środowiskowymi, społecznymi i kryteriami zarządzania w zakresie decyzji inwestycyjnych oraz praktykami w zakresie własności i przeznaczyć zwiększone lub wszystkie środki na zrównoważone produkty finansowe.

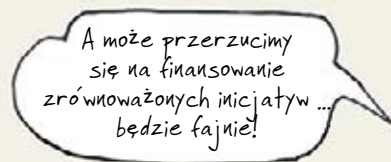
Zaangażowane strony:

Krajowe instytucje planistyczne
Regionalne konwencje morskie
Komisja Europejska
Biuro do spraw Oceanów i Prawa Morza (UN DOALOS)
UNESCO
Kluczowi użytkownicy morza
Społeczność obszarów przybrzeżnych

Zaangażowane strony:

Bank Światowy
Światowa Organizacja Handlu (WTO)
G7/8
Euro group

Zrównoważona niebieska gospodarka

Oceany są największymi ekosystemami naszej planety i cenną częścią dziedzictwa przyrodniczego. Obszary te są również niezbędne do życia wielu miliardów ludzi, jako źródło pożywienia oraz dobrobytu gospodarczego w wielu krajach.

Nadmierna eksploatacja i degradacja doprowadziły do gwałtownego pogorszenia stanu tych naturalnych bogactw. Zarówno w sektorach państwowych, jak i prywatnych konieczne jest aktywne przywództwo wiodące niebieską gospodarkę w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważona, niebieska gospodarka to gospodarka morską, która:

- » zapewnia społeczne i ekonomiczne korzyści dla obecnych i przyszłych pokoleń, przyczyniając się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności, zwalczania ubóstwa, poprawy standardów życia, zarobków, zatrudnienia, bezpieczeństwa, zdrowia, sprawiedliwości i politycznej stabilności;
- » przywraca, chroni i utrzymuje różnorodność, produktywność, odporność, podstawowe funkcje oraz rzeczywistą wartość ekosystemów morskich, od którego zależy dobrobyt;
- » oparta jest o czyste technologie, energię odnawialną i cyrkulacyjne zastosowanie surowców w celu zapewnienia długofalowej stabilności ekonomicznej i społecznej, przy jednoczesnym poszanowaniu możliwości naszej planety.

WWF wzywa wszystkie strony uczestniczące w rozwoju niebieskiego sektora do zastosowania tych definicji i zasad zrównoważonej, niebieskiej gospodarki do wdrażania polityki morskiej na całym świecie.

Poza aspektami przedstawionymi w niniejszej broszurze, WWF oczekuje od podmiotów sektora biznesu i finansów oraz polityków, że:

- » Decyzje oparte będą na mierzalnych i spójnych celach dla zrównoważonej, niebieskiej gospodarki, podlegających ocenie i jasno komunikowanych.
- » Podmioty będą stosować globalne standardy w zakresie zrównoważonego rozwoju, oparte na najlepszych praktykach i stałym doskonaleniu wyników.

Definicja

Zarządzanie oparte na ekosystemie jest podejściem zintegrowanym, obejmującym cały ekosystem, w tym ludzi. Celem zarządzania ekosystemowego jest utrzymanie zdrowego, wydajnego i odpornego ekosystemu, który jest w stanie dostarczać ludziom oczekiwane i potrzebne usługi. Podejście ekosystemowe różni się od innych stosowanych w zarządzaniu praktyk, opartych o pojedynczy gatunek, sektor, działanie czy problem, ponieważ bierze pod uwagę skumulowane oddziaływanie różnych sektorów.

na podstawie: Stanowisko w sprawie zarządzania ekosystemowego, osiągnięte poprzez konsensus naukowy

Więcej informacji

European Environment Agency. 2015. State of Europe's seas. Luxembourg. 215 str.

Gee, K., Kannen, A. and B. Heinrichs. 2011. BaltSeaPlan Vision 2030: Towards the Sustainable Planning of Baltic Sea Space. BaltSeaPlan, Hamburg. 48 str.

Grieve, K. and K. Short. 2007. Implementation of ecosystem-based management in marine capture fisheries. WWF International. Gland, Switzerland. 76 str.

HELCOM-VASAB MSP working group. 2014. Practical Implementation of the Ecosystem Approach in MSP. Helsinki, Finland.

Hoegh-Guldberg, O. et al. 2015. Reviving the Ocean Economy: the case for action. Millennium Ecosystem Assessment. 2005. Ecosystems and human well-being: Synthesis. Ilad Press, Washington, DC, USA

PISCES. 2012. Towards sustainability in the Celtic Sea: A guide to implementing the ecosystem approach through the Marine Strategy Framework Directive. WWF-UK, Godalming, UK. Str. 48.

Shepherd, G. 2004. The Ecosystem approach: Five Steps to Implementation. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. vi+30 pp.

UNEP/GPA. 2006. Ecosystem-based management: Markers for assessing progress. UNEP/GPA, The Hague, The Netherlands. 58 str.

Linki

ocean.panda.org
www.gpa.unep.org
www.projectpisc.es.eu
www.baltseaplan.eu
www.Helcom.fi
www.panda.org/baltic
www.eea.europa.eu
compassonline.org/?q=EBM

Publikacja

Wydawca: WWF Niemcy w imieniu Programu WWF na rzecz ochrony Ekoregionu Bałtyckiego
Styczeń 2016
Koordynacja: Jochen Lamp (WWF Niemcy)
Kontakt: jochen.lamp@wwf.de
Koncepcja: Jochen Lamp (WWF Niemcy), Karl Wagner
Tekst: Jochen Lamp (WWF Niemcy), Mark Rowe
Ilustracje: Erik Liebermann
Opracowanie graficzne: Thomas Schlembach (WWF Niemcy)
Produkcja: Sven Ortmeier (WWF Niemcy)
Druk: NICHT VERGESSEN
Papier: Cyclus offset (100% papier ekologiczny).

Podziękowania dla WWF Szwecja i WWF Niemcy za wsparcie finansowe tej broszury.

Nie spodziewałem się,
że damy radę.
Przez chwilę wyglądało
to niepewnie ...

100%
RECYCLED

Nasza misja

Naszą misją jest powstrzymanie dalszej degradacji środowiska naturalnego Ziemi i kształtowanie przyszłości, w której ludzie będą żyli w harmonii z przyrodą.

wwf.pl